

HATÁRŐR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Part Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Part Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Lesz-e háború?

Ez a kérdés izgatja ma az egész világot és minden szem reánk tekint, vajjon ami balkezes diplomáciánk nem-e megy bele egy kalandos vállalkozásba? A háború veszélye kétségtelenül fenyeget, minden jel arra vall, hogy ha nem is háború, de legalább is mozgósítás, a hadsereg hadi létszámra való felemelése okvetlenül bekövetkezik és ha ez a lépés már megtörtént, van-e, lehet-e és lesz-e megállás?

A magyar ellenzék sietett az első háborús hírekre teljes energiával felelni tiltakozó szavát és követelte, hogy kalandos politikából ne vigyék bele a monarchiát és legelső sorban az országot egy háború rémségeibe.

Még Csataldzásánál dörögnek az ágyuk, még füstölögnek a puskák és máris egy újabb háború rémes veszélye lebeg felettünk.

Megint a magyar fiuk vérével akarja a diplomáciánk eddig számos felsüléstől tarkított politikáját folytatni?

Már ennek a most dúló Balkánháború során bebizonyítja a bécsi ballplatzi diplomácia, hogy egyik felsülés a másikat érte. Előbb nagy hangon hirdette a statusquo elvét, majd elejtette azt.

Most meg újból háborús hírek keringenek, amelyek a statusquo megboly-

gatása miatt akarják katonáinkat, véreinket kalandos háborúba küldeni.

Megiehet, hogy amikor e sorok napvilágot látnak, máris mozgósítva lesz egyik-másik hadtest, meglehet, hogy már minden békereményiségünk kárba veszett és monarchiánk minden előkészületet megtesz arra, hogy diplomáciánk ügytelenségét fegyveres erővel fedezze.

Legalább erre vall, hogy a trónörökös hétfőn hirtelen Budapesten temett és öfelsége elnöklete alatt koronatanács volt, amelyen a trónörökös, a vezérkari főnök, a külügyminiszter is résztvettek. A trónörökös Budapestről Berlinbe utazott, hogy a német császárral tanácskozzék.

Mindaz a háborús előkészületek szimptomái.

Üdvözljük az ellenzékét, hogy fel-emelte tiltakozó szavát a háború ellen. Az egész magyar nemzet tiltakozik a céltalan vérontás ellen és mint egy ember helyteleníti a diplomáciánk kalandos politikáját.

Béke legyen, mert ez az ország a Balkánháború miatt már úgyis a tönk szélére jutott, hát még ha mi is kalandos háborúba keveredünk, úgy ezt az ország annyira megingsli, hogy a gazdasági végpusztulás elkerülhetetlen lesz.

Jól tudjuk: a bécsi Ballplatzen nem törődnek a magyar közvéleménnyel, és

— Ugy számítok, édes anyám, hogy majd fuvarra járok a lovakkal. Aztán egy kis feles földet is vennék ki az uraságtól . . .

A szegény özvegy asszony nagyon vágyott egy tehén után. Most, hogy a fia mind három lovat akar venni, kissé elszomorodott. Volt ugyan neki is egy kis megtakarított pénze, amit talán tíz év óta is gyűjtögetett mosásból, napszámból, ahogy lehetett, de ez a kis vagyunkáját arra akarta fordítani, hogy visszaváltsa vele kis földcskéjüket, — amit még a boldogult ura életében adtak el szorult-águkban — mert jó, ha van, ahol egy kis gabona terem, aminek nem kell a felét az uraságnak adni.

Elkezdett hát tétlődni magában az öreg asszony:

— A földcske, vagy a tehén?!

Végre is arra határozta el magát, hogy majd valamelyik közelebbi vásáron vesz egy tehenet . . .

Másnap korán reggel Gyurka szépen megvakarta, megkeféltette a Csákót és a Rendest. Hagyta hogy eleget egyenek a szénából és igyanak rá még többet, hogy jó gömbölyű, telt kinezésük legyen a vásárban. Így jobban megakad rajtuk a szem. Akkor aztán elment a bíróhoz, megváltotta a marhacédulákat, azután egy kicsit kihuzta ő is magát és a csikos tarisznyát a nyakába akasztotta.

Mikor a kis kapun kimentek, az anyja utána kiáltott:

— Vigyázz, fiam, a pénzre! Ne téj be sehová! . . .

ha az üresfejű diplomáciánk úgy akarja, mehetnek a magyar fiuk a háborúba.

Mi lelkesítsen benünket magyarokat, milyen kimondott politikai és gazdasági előnyünk van a háborúból és nem-e okosabb a balkán népekkel jó barátságban élni?

Ugy látszik Bécsben másképp gondolkoznak.

Mert mennek majd a magyar bakák . . . a háborúba.

Olcso az emberanyag.

Láttuk a mostani háborúban.

A nép gazdasági nevelése.

A földmivelségi miniszter a tél folyamán 4000 gazdasági előadást akar rendeztetni az ország különböző részén. Szép ez a szám kétségtelenül, de az országnak gazdasági téren való elmaradottságához képest bizony nyíltan kimondva, nagyon is kicsiny. Gondoljuk meg, hogy 12,000 községe van az országnak, ahol a mezőgazdasági kultúra terjesztésére szükség van. 8,000 község tehát az idén is amolyan árva gyerek számba fog jutni, amelyekre nem gondol senki, pusztán abból az egyszerű okból, hogy a földmivelségi miniszternek nincs elég pénze a gazdasági kultúra terjesztésére.

Valami haladást mégis látunk a múlthoz képest, de sajnos, ez a haladás sokkal kisebb, mintsem hogy a növekvő igényeknek megfelelően. Éppen a földmivelségi miniszter adta ki

Gyurka pedig haladt a poros ország-uton; pipára gyújtott és elmerült a gondolataiba.

Megerkezett a vásárra. Aztán beállott ő is a sorba a borjuival. De nem a többi falubelije közé, hanem azoktól jó távol, mert hát az is megtörténhetik, hogy valamelyik irigy szomszéd, sógor, vagy koma egy pár odavetett szóval, lebeszéli a vevőt, vagy az ő jószága felé tereli a figyelmét.

Sokan kérték a két szép állatot, de Gyurka nagyon rátartotta az árát. A száználvan forintból nem akart engedni.

Váltig erősítette, ha valakivel alkuba ereszkedett, hogy még az uton ígértek érték száznyolcvanöt forintot, de ő, a szamar fejével, a kilencvenből nem engedett.

Különösen egy szomszédfalubeli atyafi kerülgette sokat a borjukat. Kétszer is megkérdezte már, hogy mi az árak, de még nem ígért semmit értük.

Harmadszor aztán megreszkírozott száznegyven forintot, de amikor látta, hogy Gyurka nem enged, elment.

— Adjon hát más többet értük! — mondotta.

Egy negyedóra múlva már messziről észrevette Gyurka, hogy arra felé tart az atyafi. Csak úgy félszemmél pislogott feléje, de az sem igen árulta el, hogy az ő borjuj végett került megint erre az oldalra. Mikor pedig egész közel érkezett, megállott egy másik két borjunál és elkezdett azokra alkudozni a gazdájukkal.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

A borjuk -ára.

Fazekas Gyurka jóra való, szorgalmas legény volt. Amióta hazakerült a katonaságtól: nap-nap után dolgozni járt az urasághoz és már annyira vitte, hogy két szép ökrörborju nyújtózott az istállójában.

Szeretője sem volt. Ugy gondolkozott: majd ráér még a házasságra; előbb egy kicsit lépésedni kell. Pedig özvegy édes anyja váltig biztatta, sőt ki is nézett számára egy takaros, kis lányt a faluban, de Gyurka hajthatatlan maradt.

— Ráértünk még arra édes anyám, — mondogatta. — Majd, ha lesz lovam, tehenem . . . hizóim.

— De ha ketten dolgoznátok, hamarabb megsegítene az Isten, — biztatgatta a jó öreg asszony.

— Megsegít így is. Holnap viszem a két borjut a bodoni vásárra és ha jól eladhatom őket: a szentpéteri vásárkor — ami ide s tova csak pár hét már — veszek két jó, kis székely lovat.

— Nem jobb volna, ha tehenet vennél a borjuk árán, fiam!? Legalább lenne a háznál tej, turó és a borjuban is nőne a pénz. Aztán a ló kevesebb állat, mint a tehén és takarmány is több kell neki.

Arjegyzék
ingyen és
bérmenten.

sigyár.
Károly

kocsik,
nibuszok
a leg-
születben.

gyártás
bánya,
lakatos-
gőszer-
kész kő-
lapátok.

H I R E K.

a többtermelés jelszavát. Valjon ezt a jelszót követheti-e mindenki s lehet-e ebből élő valóság, ha az ország földmivelői népét anyagi eszközök hiányában nem tudjuk megtanítani a helyesebb gazdálkodásra?

Általában a nép gazdasági nevelése még mindig nem megfelelő minálunk. A földművelésügyi miniszter, amikor gazdasági előadásokat rendeztet, voltaképpen csak azokat a mulasztásokat akarja némiképpen pótolni, amiket már a falusi elemi iskolában elkövetnek azáltal, hogy a földmivelők serdülő gyermekeit mindenre megtanítják a világon, csak arra nem, amire élethivatása betöltése közben szükség van. Ha egy falusi nebulót, amelyik most került ki az iskola padjaiból, szoros vallatás alá fogunk, az egy kis erőlködés után meg tudja mondani, hogy milyenek a földmivelők társadalmi és gazdasági viszonyai, de ha azt kérdezzük tőle, hogy milyen a helyes vetéskor, vagy pedig hogyan kell a szőlőt helyesen metszeni, bizony a falusi elemi iskolából kikerült gyermekek túlnyomó nagyrésze néma marad, nem tud a kérdésre helyes választ adni. A falusi iskolák tehát — ép úgy, mint iskoláink többi fajtái — nem az életre nevelik az ifjúságot.

Valjon mi ennek aztán a természetes következménye? Az iskolából kikerülő 14—16 éves gyermekek a gazdálkodáshoz nem értve, napszám-munka után látnak s szívesebben elmennek vasúti pályatesteket tisztogatni, vagy gyári salakokat talicskázni, mintsem hogy felváltanának odahaza az öregedő szülőket a mezei munkában. A falusi iskolásgyermekek túlnyomó nagyrésze a mezei munkából legfeljebb a tehénpásztorkodást, vagy a libalegeltetést érti. De arról szó sincs, hogy valami előrehaladottabb mezőgazdasági ismeretel viánének ki az iskolából az életbe. Arról szó sincs, hogy pl. az iskolából kikerülő gyerek figyelmeztetné az apját: „Nézzé édes szülém, a maga ekéje nem jó ám, ilyen ekével csak a leghátramaradottabb országokban szántanak most már“. Nálunk arról szó sincs, hogy például az iskolából kikerülő gyermek az ott tanultak alapján elmagyarázná az apjának, hogy nezzé ki egy helyes trágyagödör s milyen kicsi anyagi eszközökkel lehet azt elkészíteni. Az öregek persze ezt nem tanulták, de a fiatalokat, a serdülő gyermekeket minden falusi tanító megtaníthatná ilyesmire. S ha az iskolából kikerülő földmivelő ivadék magával vinné az életbe a mezőgazdálkodás legújabb vívmányainak alapismeretét s ezeknek a vívmányoknak a meghonosítására való érzéket, bizony az öregek is szívesebben járnának el a téli továbbképző tanfolyamokra, sőt mi több, ezekre a tanfolyamokra évről-évre kevésbé volna szükség, mert az iskolásgyermekek hamarosan átfornálnák a egész háznép gondolkodását s apa, anya, serdültebb korú testvér egyaránt keresné az alkalmat, ahol a modern gazdálkodás ismereteit el lehetne sajátítani.

Szép dolog, kétségtelenül az a 4000 gazdasági előadás, de valjon ki hiszi azt, hogy 1—2 óras, a legtöbbször felületes előadásokkal valaha a gazdasági elmaradottságot ki lehet küszöbölni. Valamit használnak, az kétségtelen. Ha mást nem, azt, hogy a kultúra iránt való szomjúságot felébresztik. De azt a célt velük, hogy a 4000 gazdasági előadás bevégezte után legalább 4000 ember fog megtanulni helyesebben gazdálkodni, bizony aligha érjük el. Mind erről persze a földművelésügyi miniszter nem tehet, a földművelésügyi miniszterekben hála Istennek benne van a gazdálkodó nép fokozottabb kiművelésére irányuló törekvés, de valjon mikor lesz ez meg a pénzügyminiszterekben és kultuszminiszterekben is?

Az utolsó fegyver (szolgálati) gyakorlat alól a honvédelmi miniszter rendelete szerint, a tartalékos (póttartalékos) katonák közül, kivéve az egyévi önkéntesekből lett tartalékosokat, azok lesznek felmentendők, akik a) állománybavételük alkalmával valamely katonai bizottság előtt kimutatják, hogy a tornaszat és lövészet terén bizonyos előképzettséggel bírnak, b) az ifjúságnak a katonai tornaszatban és lövészetben való kiképzése terén legalább 2 éven át eredményesen működtek és ezt a közigazgatási járási tisztviselő bizonyítványával igazolják.

A „Vasutas Szövetség“ ujvidéki kerülete „Napközi Otthonának“, javára Fuchs Zsófia, Godor Nelli, Hoffmann Erzsike úrhölgyek, Schöffler Imre, Regényi Kálmán és Pájer József urak szíves közreműködésével e hó 23-án a vasúti állomás váró-és éttermében táncvigalommal egybekötött jótékony célú kabaré estélyt rendez. Személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona, Felülfizetéseket köszönettel fogad s hiv. nyugtáz a rendezőség. Kezdeté 9 órakor.

Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre kabaréja Szombaton, e hó 16-án lesz az „Ujvidéki Testgyakorlók Köre“ nagy kabaréestélye, mely iránt a nyáron, ugyancsak az U. T. K. által rendezett mulatsághoz hasonló érdeklődés mutatkozik. Ez az általános, meleg érdeklődés méltó háttérrel fog találkozni, mert az U. T. K. olyan kabaréműsorral lép a közönség elé, mely briliáns, elsőrangú, vidéki és műkedvelői színvonalon jóval felülálló lesz. A kabarérendezés összes szálai Schöffler Imre mérnök kezeiben futnak össze, aki eddigi szerepléseivel is lebizonyította, hogy a kabaré birodalmában ő a legotthonosabb. Kitűnő izléssel, ötletességgel állította össze a műsort, amely pompás lesz, kacagtató, egy szóval elsőrangú élvezet. A kabaré — újlag hangsúlyozzuk, — terített asztalok mellett lesz megtartva szóval egy, kedélyes est lesz, amilyen az U. T. K. női mulatsága volt. A kabaré tanc követi és hogy hölgyeink annyit fognak táncolni, mint még soha, arra elegendő garancia, hogy száztagú csupa táncos fiatalemberből álló rendezőség áll az estély élén, kik erősen fogadkoznak, hogy a tanc ujvidéki rekordját legyőzik. Az U. T. K. estélyére a páholyjegyeket kivéve, — melyek személyenként 2 k. 50-be kerülnek. — bármely jegy csak 2 koronába kerül. A kabaré 8 órakor kezdődik.

Ügyvedei iroda költözködés. Dr. Bruck Géza ügyvéd irodáját Petőfi utca 62. szám alatti saját házába helyezte át.

Sportegylet az ifjúság körében. Az ujvidéki magyar főgimnázium vasárnapi kerületi sportversenyén az ujvidéki magyar főgimnázium majd minden számban fölényes diadalt aratott és büszkén látjuk ujvidéki tanulóifjúságunk fejlett sporttudását, melyet az Ujvidéki Testgyakorlók Köre azzal kívánt honorálni, hogy Bezzegh Antalnak, André Dezsőnek és Oltyán Miklósnak értékes és közfeltűnést keltett tiszteletdíjakat adott, amelyeket az U. T. K. érdemes és népszerű elnöke: Szabó Imre kir. törv. bír. lendüleletes és zajos tetszéssel kísért szép beszédben adott át a győzteseknek a verseny helyszínén. Az U. T. K. ezzel a ténnyel is megmutatta, hogy sportéletünk fejlesztésében mily dicséretes szerepet tölt be.

Nagy életkor. Id. Bierti Pál e hó 10-én életének 101-évében meghalt. Az elhunyt, kiből Ujvidék városa legöregebb polgárát vesztette, az idén kora tavaszkor érte meg jó egészségben és nagyszámu ismerőseinek üdvözlőnatai között, 100-ik életévét. Temetése e hó 12-én igen élénk részvét mellett ment végbe.

Az ujvidéki polg. magy. Daloskör december hó 1-én a Dungyerszky-féle színházban műkedvelői előadást rendez; színre kerül „Köszö Jutka“.

Szülői értekezletek. Krompászky Ignác polg. isk. igazgató a tanítás és nevelés eredményének sikeresebbé céljából az iskola és szülői ház közötti kapcsolatot és érintkezést szorosabbá kívánván tenni, a következő felhívást intézte a szülőkhez: „Növendékeink nagy részénél azt tapasztaljuk, hogy sem magaviselet, sem tanulási tekintetében nem mutatnak föl olyan eredményt, mely a rájuk fordított fáradságnak, a szülők áldozatkészségének és reménységének, valamint az ő saját érdekeiknek megfelelő. Ennek főokát abban látjuk, hogy a család és az iskola legtöbbször külön-külön vagy éppen ellentétes irányban működnek s különböző irányban gyakorolnak hatást a gyermek lelkére és gondolatvilágára. Ily módon az ifjúsági nevelés célját tévesztjük, mert ehhez a szülők és az oktatók közös jóakarata és buzgó együttműködése szükséges. Ezért — hazafias ügybuzgalomtól s a növendékek iránt érzett szeretettől vezéreltetve — elhatároztuk a szülői értekezletek tartását, ahol a szülők előtt s velük együtt beszélhessük meg azon eljárás módokat, melyek a helyes nevelést biztosítják és kiküszöböljük azokat a ferde nézeteket és eldöntéseket a melyek az iskolai oktatás körül tapasztalhatók. A szülői értekezletek tehát a szülők érdekeit szolgálják s növendékeink javáért történnek. Ezért hisszük és reméljük, hogy értekezleteinken mindnyájan megjelennek, kik gyermekeik sorsát szívükön hordják. Az első szülői értekelet november 17-én d. u. 3 órakor — az iskola helyiségében lesz a következő tárgvenddel: 1. Az értekeletet bevezeti: Krompászky Ignác, igazgató. 2. Vitaelőadást tart: Fogl János, tanár. 3. Indítványok. N. B. A szülőkön kívül szívesen láttatnak a diáktartók, valamint az igen t. kartársak, lelkészek és nevelésügyi barátai“.

Atletikai verseny. A kir. kath. magyar főgimnázium Sportköre által a zombori állami s az ujvidéki g. kel. szerb főgimnázium atlétáinak részvételével rendezett atletikai és fülleslabda-verseny igen jól sikerült s jóformán minden számban a kir. kath. magyar főgimnázium maradt a győztes. Főleg André D., Bezzegh A. és Oltyán M. tünnek ki az egyes versenyszámokban bemutatott nagy ügyességük, gyakoroltságuk és torna-atletikai képességükkel. Szabó Imre tszéki bír. a versenybizottság elnöke mindháromnak — szép beszéd kíséretében — egy-egy gyönyörű tiszteletdíjat nyújtott át az „Ujvidéki Testgyakorlók Köre“ nevében.

Halálozás. Heindlhofer Róbert, Zombor város tvh. biz. tag.a, a zombori takarékpénztár aligazgatója e hó 10-én tevékeny életének 76. évében rövid betegség után meghalt. Az elhunytban özv. Michels Gyuláné édesatyját gyászolja.

Magyarországi orvosok gazdasági szervezete. Rényi József dr., a Bács-Bodrog vármegyei orvosi fiókszövetség elnöke és a vidéki orvosok több számottevő tagja a magyarországi orvosok gazdasági szervezetének megalapításán fáradozik. E célból nyomtatott

felhívást küldött csatlakozásra kórosat kér elégedetlenség sérelmeit és vé az orvosok s sürgős és elodandó magyarazete — ezt szabad szervez szavakkal kötött taktika szerint lyásukat első és az orvosi fel, tekintet né elveit vallják. viselőválasztás stb választás től, hogy tegy vezet céjainak a törvényhozás foglaljon helye társak a politikogátás alakját tudni kikénysz orvosi szervez anyagilag tám sanak. Az al ez er orvos közélet poron

Zombor irata szerint létesítenek s miniszter ehhe évben megkez

Az ara velésügyi min aranka írtását felkérte a ga hatóság mun körében.

Elloptá udvari szakács szitette a kirá felszolgált vo A nyomban kiderítették, ho s kormos kez a falon. A d kilétét és laká ban, ép a lopo

Tanító tö. Ujletár kö Mária tanítón s egyuttal a h megbizta. Első végzi az anya

Antiall aszonta a tisz talmas a szivr — Semmit. C

Üzleti A környéken üzleti összeköt baráti körben megfogalmazó a kereskedő. dísnó a von személyvonat de ha vevőszá

Megye Az tagsági állásol tározata alapj

felhívást küldött a magyar orvosoknak, melyben csatlakozásra hívja fel őket és bizalmas nyilatkozatot kér tőlük. A nyilatkozat vázolja az elégedetlenség okát, felsorolja az orvosi kar sérelmeit és végeredményben megállapítja, hogy az orvosok szabadszervezetének megállapítása sürgős és elodázhatatlan szükséglet. Az alakítandó magyarországi orvosok gazdasági szervezete — ezt olvassuk a felhívásban — oly szabad szervezet lenne, melynek tagjai becsület-szavukkal köteleznék magukat, hogy egységes taktika szerint minden közéleti és politikai befolyásukat elsősorban a közegészségügy fejlesztése és az orvosi érdekek érvényesítésére használják fel, tekintet nélkül arra, hogy mily politikai párt elveit vallják. Gyakorlatilag: a befolyásos képviselőválasztás, városi, megyei vagy községi stb. választás előtt nyíltan megkövetelik a jelöltől, hogy tegyen kötelező ígéretet az orvosi szervezet céjainak elősegítésére. Igyekeznél fog, hogy a törvényhozásban 10—15 orvosi képviselő is foglaljon helyet, amit a befolyásos orvos-kartársak a politikai pártoknál hivatalos jelölés és támogatás alakjában nem nagy nehézséggel fognak tudni kikényszeríteni, de ha kell, hát maga az orvosi szervezet is fogja az erre reáshorulókat anyagilag támogatni, hogy mandátumhoz juszanak. Az alakítandó szabadszervezet, mihelyt ezer orvos csatlakozik hozzá, ki fog lépni a közélet porondjára.

Zomborban — a belügyminiszter leirata szerint — kertgazdasági nevelőintézetet létesítenek s amennyiben a földmivelésügyi miniszter ehhez hozzájárul, az építkezés a jövő évben megkezdhető.

Az aranka pusztítása. A földmivelésügyi miniszter leirta a városhoz, hogy az aranka irtását kellő időben rendelje el. Egyben felkérte a gazdasági egyesületeket, hogy a hatóság munkáját mozdítsák elő a gazdák körében.

Ellopták a király reggelijét. Az udvari szakács Budapesten e hó 9-én is elkészítette a király szokott reggelijét, de mielőtt felszolgált volna a felségnek, a reggeli eltűnt. A nyomban megjelent detektívek csakhamar kiderítették, hogy kéményseprő járt a konyhában s kormos kezének a lenyomata is megmaradt a falon. A detektívek rövidesen kinyomozták kilitét és lakását s midőn felkeresték otthonában, ép a lopott reggelit falatozta. Letartóztatták.

Tanítónő mint anyakönyvvezető. Újletár községben a megyei főispán Szabó Mária tanítónőt nevezte ki anyakönyvvezetőnek s egyuttal a házasságkötések eszközésével is megbízta. Első eset Magyarországon, hogy nő végzi az anyakönyvvezetői teendőket.

Antialkoholizmus. Hallod te asszony, aszonta a tisztelendő, hogy a bor nagyon árvalmas a szivre. — Oszd te mit feleltél, ember? — Semmit. Csak ittunk egyet rá.

Üzleti sürgöny mint csodabogár. A környéken lakó s egy marhakereskedővel üzleti összeköttetésben levő ember mutogatta barátai körben ezt a jellegzetes rövidséggel megfogalmazott sürgönyt, melyet hozzá intézett a kereskedő. Szól pedig ekképen: „Minden disznó a vonaton én is reggel mennek de személyvonat nem visz ökröket marha drágább de ha vevőszándéka komoly gondoljon reám“.

Megyebizottsági tagválasztások. Az újonnan megválasztott megyebizottsági tagsági állásokat a legutóbbi vm. közgyűlés határozata alapján december 20-án töltik be.

Egy szabadkai kalandja Belgrádban. Weisz Bertold szabadkai lakos nagyobb lószállítmányival Belgrádba utazott, A katonai állatorvos a lovak árvételekor, a segédkezésére kirendelt katonák egyikét arcultította, mire a katonák mindannyian az állatorvosra támadtak s bizonyára agyon verik, ha Weisz, aki hercules-termetű ember, az állatorvos segítségére nem siet. Weisz négy katonát levett, de a többiek leteperik, ha Obradinovics tábornok véletlenül oda nem érkezik s azután rendet teremtett. 24 katonát a bő tönbe szállítottak, az állatorvost pedig a kórházba.

Harcoló pékek bosszúja. Jankovics P. bástóvarisovai pékmester és Pezovics S. pékmester állandó civódásban, ellenségeskedésben éltek. Jankovics nem tudott másképp bosszút állani, mint hogy vetélytársa, Pezovics házi kutjába nagy mennyiségű petroléumot öntött.

A nép téli gazdasági kiképzése. Vármegyénkben is a tél folyamán több községben háziipari tanítás lesz és rendszeres gazdasági előadások sorozata. Valamennyi előadást az okoskerü gazdálkodás érdekében a többi termék jegyében tartják. Mivel pedig a többtermelés jelszavát mással aligha oldjuk meg, rendszeres talajmunkákkal és a föld jobb táplálásával, vármegyénkben is az előadások nagyrésze a műtrágya félfélszertetésére és alkalmazására lesz szorítkozáva. Sajnos, hazánkban még mindig nem használnak a gazdák annyi műtrágyát, mint más országban, pedig a műtrágyákkal végzett kísérletek fényesen bizonyítják, micsoda hasznos tökébebefektetés és mennyire gyarapítja azok használata jövedelmünket. Tényleg okoskerü műveléssel két magot hozhatunk onnan, ahol eddig csak egy szem termést és hogy a többi termelésből eredő nagyobb jövedelemre mennyire szüksége van a gazdáknak, arra igazán nem kell szót szaporítani.

A fanyar borok javítása. Gyakran megtörténik, hogy a bor kesernyős, fanyar ízű kap. Az olyan fehér bor, mely az első erjedés után fanyar, kesernyős ízű, mindinkább sötétebb színű, annak az az oka, hogy kevés benne a csernye. A kesernyős ízű bort meg lehet javítani, nem valami nagy mesterség kell hozzá. Mindössze tojásfehérjét kell a borba keverni. Egy hektoliter borra elég 3—4 tojásfehérje. A tojásfehérjét tányérba laza habba kell verni, majd hűvös helyre kell tenni, hogy széjjel folyjék. Mielőtt a borba keverjük, tiszta ruhán átszűrjük. Néhány nap múlva a bor zavaros lesz, de az csakhamar megiszul. Ha e keverés után még mindig fanyar marad a bor, az annak a jele, hogy nem használtunk elegendő tojásfehérjét. Általános szabályt nem lehet felállítani a tojásfehérje mennyiségére, általában egy hektoliter kesernyős borra elegendő 3—4 tojásfehérje, de ha a bor igen keserű, vagy fanyar, használhatunk 5—6 tojásfehérjét is.

Sajátságos, de mindenesetre igen okos rendelkezést tett egy svájci téli sportegylet. Ugyanis tagjainak azt ajánlja, hogy rodízaskor állandóan vigyenek magukkal Fáy-féle valódi szodeni ásványpasztillákat, nem annyira lefelé mint lejtőn felfelé, amikor a tüdőknél erősen kell dolgozni s megvan a káros hajlandóság, hogy nyitott szájjal lélegzenek. El is hihet, hogy a szodeni pasztillák ilyenkor jót tesznek s azért ezt a tanácsot ajánljuk téli sportolók figyelmébe.

Közgazdaság.

Homoki szőlők termőbbé tétele.

Ujabb és újabb homoki szőlők telepítése még mindig nem szűnt meg teljesen, dacára annak, hogy szőlő területünk ma már bőségesen van, sajnos, nagyon sok helyen olyan, a mely alig ad termést. Hangoztattuk már egy ízben, hogy folytonosan újabb és újabb szőlő telepítése nem vezet célra, mert hiszen meglévő szőlőinket sem ápoljuk, gondozzuk úgy, hogy ezek a legnagyobb terméseket adhassák. De csak akkor volna hely ez újabb szőlők telepítésének, ha a meglévőkben elértük már a lehető legnagyobb terméseket és ezekkel a legnagyobb termésekkel sem fedezhetjük a szükségletet.

Ha meglévő homoki szőlőnk mellé újabb területet telepítünk, fokozzuk az által munkánkat, fokozzuk költségeinket, holott ugyan azzal a munkával a meglévő területen sokkal nagyobb terméseket volnánk képesek produkálni. Miért tehát megkészserezni a munkát, tetemesen fokozni a költségeket, a mikor meglévő területünk sem terem 8—16 hektóliternél több mustot, holott egy kissé jobb megmunkálás és jobb trágyázás mellett 2-szer, háromszorta nagyobb terméseket kellene elérnünk.

Ne legyen tehát az a törekvésünk, hogy szőlő területünket folytonosan nagyobbítsuk, hanem az, hogy a meglévőt sokkalta jobban trágyázzuk az eddiginél és jobban és gondosabban műveljük, hogy annak termése megkészsereződjön, megháromszorozódjon.

A jobb megmunkálásba még csak belemeleg a gazda valahogy, de hönnet vegyen több trágyát, mikor ilyen pénzürt sem vehet, holott a homoki szőlők sokkal intenzivebb, sokkal dusabb trágyázást igényelnek mint a minőkben részesültek addig, különben nem szolgáltatnak nagyobb terméseket, mert nagy termést csak olyan szőlő adhat, a melynek talaja tápláló anyagban bővelkedik.

Tehát okvetlenül dusan kell trágyázunk szőlőnk s amennyiben istálló trágya nem áll rendelkezésünkre, megtehetjük ezt kizárólag műtrágyákkal is. sőt az országos növénytermelési kísérleti állomás által homoki szőlőkben nagy számban végzett műtrágyázási kísérletek határozottan bizonyítják, hogy azok termőképességét fentartani, sőt nagyon fokozni lehet kizárólag csak műtrágyák alkalmazásával is.

Homoki szőlőkben káliszuperfoszfátot kell alkalmazni és pedig kat. holdanként 2 q szuperfoszfátot s 1 q 40 százalékos kálit, a melyeket összekeverten most összel, fedés előtt szórjunk ki szőlőnkre egyenletesen. Tavasszal azután nyitás előtt szórjunk ki kat. h. 50 kg. chilisalétromot, az első kapálás előtt ugyancsak 50 kg. chilisalétromot s mig ez utóbbit, vagyis a chilisalétromot minden évben kell alkalmazni, addig az őszi káliszuperfoszfátot csak minden második évben. Ezzel a trágyázással szőlőnk termőképességét kat. holdanként 50—60 hektóliterrel fokozhatjuk s csak ha már ilyen terméseket érünk el, fogjunk hozzá újabb szőlő telepítéséhez, addig azonban nem,

Keresünk

mérlegképes könyvelőt f. év december hó 1-ére való b. lépésre. Sürgős ajánlatok alulírt igazgatóságához intézendők. Évi fizetés 1920 korona.

Ujvidék, Városi Jódosgyógyfürdő és Asványvíz Rt.
Igazgatósága.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

29001. szám.
kig. 1912.

Árverési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tulajdonát képező, a kiszácsi kapunál, a tarta ékos katonák elhelyezésére szolgáló baraklak-tanyában levő *markotányos helyiség* 1912. évi december 1-től — 1915. évi november végéig tejedő 3 (három) évre *folyó hó 16-án d. e. 9 órakor* a város gazdasági ügyosztályában II. em. 33. b. nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Az árverezni száedékozők az árve-rést megelőzőleg 2000 (kettő száz) korona bánt pénzt tartoznak lefizetni. A részletes feltételek a város gazdasági hi-vatalában a hivatalos órák alatt megte-kítenhetők.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa
1912. évi november hó 6-án.

Profuma Béla,
alpolgármester.

Guttenbergnyomda

készít mindennemű nyomtatványokat,
izléses kivitelben jutányos ár mellett.

Meinl Gyula

kávé-bevitel.

Uj fiók:

Ujvidéken, Kossuth Lajos-u.
35. szám.

Wotan

Lampe

húzott drótszállal.

kb. 75% áram megtakarítás.

Törhetetlen!

Magyar

SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK

Budapest, VI., Terež-körút 36

Téli tüzelő.

A legjobb minőségű

porosz szalon szén 50 kg. zsákban a házhoz szállítva métermázsája 4 k. 40 f.
Nordbahu dió szén „ 5 k. —
Bécsi gázkokszt - zintén „ 5 k. —

Kapható BAUER GYULÁNÁL Ujvidék,
Uzspenzka-utca, 5. szám.

KÖHÖGÉS

rekedség, hurut. elnyálkasodás,
görcs- és samarköhögés ellen

KAISER

mell-karnellai a „3 fenyővel.”

605 közjegyzőileg hitelesített or-vosi és magán bizonyítványok tanuskodnak a biztos sikeréről.

Felette izlletes, kellemes bonbenok.

Csomagja 20 és 40 fill. doboz 60 fill. kapható Herc.og István, Grossinger János, Küchler Béla. gyógszertáraiban, Stefánorit Ly. fia, Petrovits és Popovits kereskedéseiben, Klein Oszkár droguis-tánál, Stra ser István gyógsz. Karlóca, Kocziák Ruma, Jhreg C Ratais örökösei Apatin, Brodski, Adamffy gyógsz. Pétervárad, Kujaschkovic Mitrovic, Hai-nis A India, Hondl J. Ruma, Wagner A Dobrica, Peternek Ottó Ujszlan-kamen, Gebauer Emil gyógsz. Bács.

HIRDETÉSEK

csinos kiállításban, jutányos áron számítva

== felvétetnek lapunk nyomdájában, ==

UJVIDÉK

Kossuth Lajos (fő)-utca 47. szám.